

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΣΔΜ-Η & ΣΜΗΒΕ

Διαχρονικά η πρόσβαση σε συγκεκριμένους τομείς δραστηριότητας των Διπλωματούχων Μηχανικών και ιδίως στη μελέτη, στην επίβλεψη υλοποίησης της μελέτης, στην επίβλεψη λειτουργίας των εγκαταστάσεων και στις πραγματογνωμοσύνες καθοριζόταν με βάση την αρχή της αναγκαιότητας για την προάσπιση του δημοσίου συμφέροντος, την υποχρέωση για προστασία της ζωής και της υγείας εργαζομένων και πολιτών, την ασφάλεια των εγκαταστάσεων και την προστασία των περιβάλλοντος.

Η τήρηση των παραπάνω αρχών καθόριζε τη χορήγηση επαγγελματικών δικαιωμάτων σε ειδικότητες Διπλωματούχων Μηχανικών, σύμφωνα με το γνωστικό αντικείμενο των σπουδών τους.

Οι Διπλωματούχοι Ηλεκτρολόγοι, Μηχανολόγοι και Ναυπηγοί Μηχανικοί αντιμετώπιζαν στην πορεία του χρόνου τα εξής προβλήματα όσον αφορά τα επαγγελματικά τους δικαιώματα:

α. Τη «διείσδυση» άλλων κλάδων, πλην των Η/Μ, σε επαγγελματικά δικαιώματα επί των Η/Μ εγκαταστάσεων, η οποία εφαρμοζόταν ή προσπαθούσε να εφαρμοστεί μέσα από την υποβάθμιση της σημασίας τους, κυρίως στον τομέα των κτιρίων, με τη χρησιμοποίηση του όρου «απλές εγκαταστάσεις».

β. Τη δημιουργία νέων «εξειδικευμένων» τμημάτων στα πολυτεχνεία, με έμφαση σε μέρος του γνωστικού αντικείμενου του Ηλεκτρολόγου ή Μηχανολόγου Μηχανικού.

γ. Την είσοδο στο επάγγελμα αποφοίτων από πλειάδα σχολών εξωτερικού, όπου τα προγράμματα σπουδών στην πλειονότητά τους, κυρίως στις αγγλοσαξονικές χώρες, έχουν μεγαλύτερο χαρακτήρα εξειδίκευσης, η οποία δημιούργησε συνθήκες πίεσης ομάδων αποφοίτων για επαγγελματικά δικαιώματα, όχι σύμφωνα με το γνωστικό αντικείμενο των σπουδών τους, αλλά στο σύνολο των Η/Μ εγκαταστάσεων.

Παράλληλα, με την ιδεολογική και πολιτική επικράτηση του οικονομικού νεοφιλελευθερισμού στην ΕΕ, ξεκίνησε σταδιακά η προσπάθεια εξόντωσης των μικρών και μεσαίων ελεύθερων επαγγελματιών Μηχανικών, με απώτερο στόχο τη δημιουργία «μεγάλων» γραφείων/εταιρειών. Η απορρύθμιση των εργασιακών σχέσεων σε όφελος των ισχυρών, περιλαμβάνει εκτός των άλλων, και το ιδεολόγημα «του ανοίγματος των επαγγελμάτων», ούτως ώστε ο εργοδότης να έχει τη δυνατότητα με ένα μηχανικό να καλύπτει το σύνολο των αναγκών του και να διευρύνει το άνεργο επιστημονικό δυναμικό, από το οποίο αντλεί φθηνούς εργαζόμενους.

Την εποχή των μνημονίων, τρόικα και κυβερνήσεις, έβαλαν σε άμεση εφαρμογή τις νεοφιλελεύθερες πολιτικές.

Η πρώτη προσπάθεια επί των επαγγελματικών δικαιωμάτων των Η-Μ έγινε με το Ν.3982/11. Πέρα από τις επιμέρους αντιρρήσεις μας που εξακολουθούν να ισχύουν, διατηρήθηκε η έννοια των Η/Μ εγκαταστάσεων στα ζητήματα που κατ' αρχήν ρύθμιζε ο Ν.3982/11 και αφορούσαν στην κατασκευή, τη συντήρηση και τη λειτουργία των εγκαταστάσεων.

Με την τροποποίηση του Ν.3982/11 στο άρθρο 228 του Ν.4072/12, η ισχύς της εξουσιοδότησης του Ν.3982/11 επεκτάθηκε και στα αποκλειστικά αντικείμενα των

Διπλωματούχων Μηχανικών, δηλ. τη μελέτη, την επίβλεψη, την επίβλεψη λειτουργίας και τις πραγματογνωμοσύνες. Διατήρησε με ειδική αναφορά τα δικαιώματα των Ηλεκτρολόγων, Μηχανολόγων και Ναυπηγών και προέβλεπε την έκδοση Π.Δ. για τη ρύθμιση των δικαιωμάτων άλλων κλάδων ή επιπέδων εκπαίδευσης.

Η πρόσφατη νομοθετική πρωτοβουλία την κυβέρνησης, την οποία, αν και χαρακτήρισε αναιτιολόγητη και αποσπασματική, επικρότησε στην ουσία η Επιτροπή Ανταγωνισμού, περιέχει τις εξής κύριες «καινοτομίες»:

- Εισάγει τον ασαφή όρο της «Μηχανικής», καταργώντας τον όρο «Η/Μ εγκαταστάσεις», το περιεχόμενο των οποίων επακριβώς προσδιορίζεται στο Ν.3982/11, σε αντίθεση με όσα ψευδώς ισχυρίζεται η Ε.Α.
- Αντιστρέφει το ερώτημα από το «ποιός άλλος πλην Η-Μ Διπλωματούχων Μηχανικών έχει το δικαίωμα επί του συνόλου ή μέρους των Η/Μ εγκαταστάσεων», στο «ποιος ΔΕΝ έχει το δικαίωμα επί των Η/Μ εγκαταστάσεων».
- Η απάντηση στο αντιστραμμένο ερώτημα θα δίνεται, όχι μέσα από νομοθετική ρύθμιση (ΠΔ), αλλά από απόφαση της επιτροπής Τεχνικών Επαγγελματιών.

Η απάντηση που εστάλη στην Επ.Αν. αποτελεί επαρκή, τεχνικά και νομικά, τεκμηρίωση των απόψεών μας. Αυτό αποδεικνύεται και από την προσπάθεια της Επ.Αν. να απαντήσει σε επιμέρους θέματα, ανεπιτυχώς και με ανακρίβειες. Το πρόβλημα βέβαια δεν είναι τεχνικό και νομικό, αλλά αμιγώς πολιτικό και με πολιτικούς όρους, δυστυχώς, το αντιμετώπισε και η Επ.Αν.

Με την προωθούμενη νομοθετική ρύθμιση παραβιάζεται προδήλως η αρχή της αναγκαιότητας διότι αθετείται ευθέως η συνταγματική υποχρέωση της πολιτείας για την προστασία της ζωής και της υγείας των Ελλήνων πολιτών από τους ηλεκτρολογικούς και μηχανολογικούς κινδύνους στο βαθμό που αυτή ανατίθεται άνευ διακρίσεων σε ειδικότητες μηχανικών παντελώς ασχέτων με τις ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις.

Από την άλλη πλευρά, σήμερα στις ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις όπως είναι π.χ. οι ανελκυστήρες, τα δοχεία υπό πίεση (π.χ. φιάλες υγραερίου), τα δίκτυα καυσίμων, τα ηλεκτρικά δίκτυα ή οι βιομηχανικές εγκαταστάσεις, προκαλούνται εκατοντάδες ατυχήματα ετησίως, συχνά θανατηφόρα. Επομένως η επικινδυνότητα των ηλεκτρολογικών και μηχανολογικών εγκαταστάσεων είναι δεδομένη και δεν αμφισβητείται. Όμως τα προτείνοντα «αρμόδια υπουργεία» δεν εξηγούν τους λόγους βάσει των οποίων θεωρήθηκε είτε ότι η επικινδυνότητα αυτή μειώθηκε ή το πώς όλες οι ειδικότητες των μηχανικών απέκτησαν ξαφνικά τα απαιτούμενα προσόντα.

Ακόμα και με όρους μνημονίου, το επάγγελμα του διπλωματούχου μηχανολόγου ηλεκτρολόγου πρέπει να υπαχθεί στο εδάφιο 4iii της παραγράφου 6.5.1 του «Μνημονίου Συνεννόησης στις Συγκεκριμένες Προϋποθέσεις Οικονομικής Πολιτικής» και όχι στο εδάφιο 4iv της ίδιας παραγράφου, όπως προκρίνεται από τα «αρμόδια» υπουργεία.

Οι βασικοί άξονες των θέσεών μας είναι:

α. Η διατήρηση του όρου των Η/Μ εγκαταστάσεων, και ο επακριβής προσδιορισμός τους έτσι όπως προβλέπεται στο Ν.3982/11.

β. Η διατήρηση των δικαιωμάτων μόνο των Ηλεκτρολόγων, Μηχανολόγων, Ναυπηγών επί του συνόλου των Η/Μ εγκαταστάσεων.

γ. Ο αποκλεισμός των ειδικοτήτων των δομικών κατασκευαστών, σε δικαιώματα επί των Η/Μ εγκαταστάσεων (σχετική απόφαση Διοικούσας Επιτροπής ΤΕΕ).

δ. Η απόδοση δικαιωμάτων σε Η/Μ εγκαταστάσεις, σε ειδικότητες με γνωστικό αντικείμενο σπουδών σε μέρος των Η/Μ εγκαταστάσεων, να γίνει με νομοθετική ρύθμιση (ΠΔ) και να αφορά μόνο το μέρος των Η/Μ εγκαταστάσεων του γνωστικού τους αντικειμένου.

ε. Η διατήρηση του ενιαίου των δικαιωμάτων των Ηλεκτρολόγων, Μηχανολόγων, Ναυπηγών, για λόγους βιωσιμότητας του επαγγέλματος και συνθετότητας των εγκαταστάσεων.

Οι θέσεις αυτές βασίζονται στη γενική αρχή ότι τα επαγγελματικά δικαιώματα των Διπλωματούχων Μηχανικών αποδίδονται με βάση το γνωστικό αντικείμενο των σπουδών τους, το οποίο προκύπτει τόσο από το πρόγραμμα σπουδών όσο και από την επιστημονική κατεύθυνση κάθε τμήματος.

Με τιμή

Για τον ΣΜΗΒΕ

Για τον ΠΣΔΜ-Η

Αθανάσιος Κολότσιος

Θεόδωρος Παπαδόπουλος

Πρόεδρος

Πρόεδρος